

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/27/2019
Identifikačné číslo spisu: 1315217969
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1315217969.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: ASTIRO, s.r.o., Kúpeľná 6663/6, Prešov, IČO: 36 474 941, zastúpeného JUDr. Róbertom Selvekom, advokátom, Němcovej 30, Košice, IČO: 42 241 359, proti žalovanému: 1/ Várgem s.r.o., Kováčska 6, Bratislava, IČO: 46 906 436, zastúpenému Mgr. Dávidom Štefankom, advokátom, Kutlíkova 17, Bratislava, 2/ verita, s.r.o., Miletičova 5B, Bratislava, IČO: 35 940 875, 3/ Q. Q., nar. XX.XX.XXXX, M. XXXXX/X, S., 4/ Largo Consulting Anstalt, Industriestrasse 26, Rugell, Lichtenštajnsko, IČ: FL-0002.224.154-7, zastúpenému Mgr. Zuzanou Habajovou, advokátkou, A. Mráza 6, Bratislava, IČO: 43 313 817, 5/ D&K&P s.r.o., Hlavná 41/288, Hamuliakovo, IČO: 36 557 625, o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, vedenom na Okresnom súde Bratislava III, pod sp. zn. 25Cb/345/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 9. mája 2018, č. k. 3Cob/191/2017-306, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a.
- II. Žalovaný 4/ m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.
- III. Žalovanému 1/, 2/, 3/ a 5/ náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III, ako súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 02.03.2017, č. k. 25Cb/345/2012-234 žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovaným voči žalobcovi priznal náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobou zo dňa 24.08.2015 sa žalobca domáhal, aby súd rozhodol o neplatnosti dobrovoľnej dražby konanej na základe oznámenia v Obchodnom vestníku č. 94/2015 zo dňa 20.05.2015 pod č. X 003519, dňa 16.06.2015 o 11,00 hod. na Notárskom úrade JUDr. Q. N. so sídlom Dunajská 8, Bratislava. S poukazom na § 7 ods. 1, § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách, okresný súd v prvom rade posúdil, či bol žalobca dotknutý vykonaním dobrovoľnej dražby na svojich právach a teda či je aktívne legitimovaný na podanie žaloby na určenie

neplatnosti dražby. Zdôraznil, že uvedený zákon výslovne neurčuje, ktoré jeho ustanovenia majú takú povahu, že ich porušenie zakladá právo podať žalobu o neplatnosť dražby. Žalobca poukázal na porušenie § 7 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách, podľa ktorého je navrhovateľom dražby vlastník predmetu dražby, osoba ktorá vykonáva záložné právo (ďalej len „záložný veriteľ“) alebo iná osoba ktorá je oprávnená navrhnuť vykonanie dražby podľa osobitného zákona. Navrhovateľom dražby v danom prípade bola spoločnosť verita, s.r.o., ktorá v čase konania dražby nebola vlastníkom predmetu dražby a ani záložným veriteľom alebo inou osobou navrhnuť vykonanie dražby, pretože výlučným vlastníkom predmetu dražby bol žalovaný 3/ (Q. Q.) a záložným veriteľom žalovaný 4/. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že záložným veriteľom v danej veci bol žalovaný 4/, ktorý bol na základe plnej moci zo dňa 15.04.2015 zastúpený splnomocnencom, ktorým bol žalovaný 2/. Súd prvej inštancie dodal, že síce mu nebolo predložené dané plnomocenstvo, ale jeho existenciu možno jednoznačne vyvodit' z dokladu - Výpoveď plnomocenstva doručeného súdu dňa 28.04.2016, ktorým žalovaný 2/ vypovedal žalovanému 4/plnú moc na zastupovanie udelenú mu dňa 15.04.2015. Žalovaný 4/ ako záložný veriteľ bol oprávneným navrhovateľom dražby v súlade s § 7 ods. 1 č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách. Okresný súd preto dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že došlo k porušeniu zákona o dobrovoľných dražbách a že v príčinnej súvislosti s týmto porušením bol dotknutý na svojich právach. Pokiaľ by aj omylom bol v Obchodnom vestníku ako navrhovateľ dražby uvedený žalovaný 2/ (ktorý v skutočnosti bol len splnomocneným zástupcom žalovaného 4/ ako záložného veriteľa), takéto porušenie zákona by podľa okresného súdu v príčinnej súvislosti nemalo za následok ujmu na právach žalobcu. Prvoinštančný súd ďalej uviedol, že žalobca súčasne spochybnil aj platnosť záložnej zmluvy, keď namietal prekročenie rozsahu záložného práva a zánik zabezpečenej pohľadávky.

3. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že spoločnosť Hydronika a.s., ako záložca uzatvorila so spoločnosťou VUB ako záložným veriteľom, Záložnú zmluvu č. 184 k úverovej zmluve č. 15/92 na zabezpečenie poskytnutého úveru podľa úverovej zmluvy č. 15/92 v celkovej sume 44.908.000,- Kčs, pričom záložné právo sa zriadilo na nehnuteľný hnutel'ný majetok záložcu, ktorý bol v čl. I bod 1 záložnej zmluvy označený nasledovne: „zastavaná plocha o výmere 18686 m², par. č. XXXXX, katastrálne územie S. Y., LV č. XXXX v cene podľa znalec. posudku v hodnote 86.090.880,- Kčs podľa priloženého znaleckého posudku č. 30/92 zo dňa 5.10.1992.“ Zo znaleckého posudku č. 30/92 okresný súd zistil, že znalec I. R. sumou 86.090.880,- Kčs stanovil celkovú hodnotu areálu, t.j. nielen pozemku, ale aj budov a stavieb, ktoré sa na tomto pozemku v rámci oceňovaného areálu nachádzali. Znalec pri stanovení ceny nehnuteľností oceňoval areál uvedením konkrétnych objektov s tým, že ich vymenoval, uviedol ich účel, stav a cenu. To, že požiadavka vymedzenia zálohu je splnená aj písomným odkazom na inú listinu, z ktorej je predmet úkonu nezameniteľne konkretizovaný, potvrdil aj Najvyšší súd SR v uznesení zo dňa 25.04.2012, 5MCdo/16/2010, kde uviedol, že „... založené nehnuteľnosti boli dostatočujúco individualizované, keď zo znaleckého posudku je zřejmé, že predmetom ocenenia bol areál autoservisu na parcelách č. XXXXX/X a XXXXX/X ...“.

4. Súd prvej inštancie mal ďalej za to, že námietka žalobcu ohľadne neplatnosti záložnej zmluvy pre prekročenie rozsahu záložného práva je nedôvodná, keďže vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že predmetom záložného práva bol nielen pozemok - zastavaná plocha o výmere 18686 m², parc. č. XXXXX, kat. územie S. Y., LV č. XXXX, ale aj stavby postavené na danom pozemku, tvoriace oceňovaný areál, ktorý bol predmetom záložného práva ako celok. V tomto smere súd prvej inštancie hodnotil list právneho zástupcu spoločnosti PRIATEĽSTVO, a.s. (nástupca Hydroniky a. s.) zo dňa 12.3.2012 (č. l. 229 spisu) adresovaný exekútorovi, poverenému vykonaním exekúcie ako účelový, ako obranu voči vedenej exekúcii, pričom o účelovosti obsahu svedčí aj tá skutočnosť, že po zastavení exekučného konania spoločnosť PRIATEĽSTVO a.s., na svoje tvrdenia uvedené v liste „zabudla“ a vykonala kroky za účelom zápisu stavieb stojacich na parc. č. 12881/17 do katastra nehnuteľností. Okresný súd zdôraznil, že námietku zániku zabezpečenej pohľadávky odôvodňoval žalobca tým, že z dokladov založených do spisu, t. j. zo Záložnej zmluvy č. 184 k Úverovej zmluve č. 15/92, z úverovej zmluvy č. 12/1/93 a z listu spoločnosti VUB a.s., adresovanej Okresnému úradu Bratislava III vyplýva, že sa nejedná o tú istú pohľadávku, pre ktorú bolo záložné právo zriadené, z čoho žalobca vyvodil záver, že pohľadávka zabezpečená záložným právom už skôr zanikla. Okresný súd dodal, že pohľadávky, za účelom uspokojenia ktorých došlo k dobrovoľnej dražbe vznikli na základe Úverovej zmluvy č. 12/1/93 a nie na základe Úverovej zmluvy č. 15/92.

5. Podľa okresného súdu bolo nesporné, že predmetom Záložnej zmluvy č. 184, uzatvorenej medzi spoločnosťou Hydronika Bratislava a.s., IČO: 31 322 794 ako záložcom a spoločnosťou VÚB a.s. ako záložným veriteľom bolo zabezpečenie poskytnutého úveru na základe Úverovej zmluvy č. 15/92, ale tie isté subjekty uzatvorili dňa 29.01.1993 Úverovú zmluvu č. 12/1/93, v ktorej jednoznačne prejavili vôľu prevziať záväzky vyplývajúce zo Záložnej zmluvy č. 184 a touto zmluvou sa riadiť, čo vyjadrili v čl. V, bod 6, písm. g) podľa ktorého „A.s. Hydronika berie na vedomie, že ZZ č. 184 zo dňa 06.10.1992 a záväzky z nej vyplývajúce prechádzajú na vzťah k UZ č. 12/1/93" a v čl. VI bod 8, kde bolo uvedené, že súčasťou tejto zmluvy (t. j. úverovej zmluvy č. 12/1/93) je: Záložná zmluva č. 184 zo dňa 06.10.1992. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že pri výklade dohôd má jednoznačnú prioritu skutočná vôľa účastníkov zmluvy. Základným princípom výkladu zmlúv je priorita výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy pred takým výkladom, ktorý neplatnosť zakladá, ak sú možné obidva výklady. Tak je podporovaný a vyjadrený princíp autonómie zmluvných strán. Neplatnosť zmluvy má byť výnimkou, nie pravidlom (nález Ústavného súdu SR č. I ÚS 242/07).

6. Súd prvej inštancie uzavrel, že posúdenie aktívnej legitímácie žalobcu je viazané na posúdenie splnenia podmienok uvedených v § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách. Súd prvej inštancie nezistil porušenie ustanovení zákona, ktoré by v príčinnej súvislosti mali za následok ujmu žalobcu na svojich právach a zároveň z vykonaného dokazovania posúdil namietanú neplatnosť záložnej zmluvy ako nedôvodnú a nepreukázanú a preto dospel k jednoznačnému záveru, že žalobca nie je v danom spore osobou oprávnenou domáhať sa neplatnosti dražby a preto žalobu zamietol. Vzhľadom na zamietnutie žaloby sa súd prvej inštancie nezaoberal namietanou právnou nemožnosťou konania dražby s poukazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II ÚS 250/2011-30.

7. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, napadnutým rozsudkom zo dňa 09.05.2018, č. k. 3Cob/191/2017-306, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalovanému 1/ a 4/ náhradu trov odvolacieho konania priznal v plnom rozsahu a žalovanému 2/, 3/, a 5/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

8. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že sa v celom rozsahu stotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie, ako aj s jeho odôvodnením. Na zdôraznenie správnosti potvrdeného rozhodnutia a k odvolacím dôvodom žalovaného uviedol nižšie uvedené skutočnosti.

9. Odvolací súd zdôraznil, že žalobca nebol aktívne legitímovaný na podanie žaloby o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby. Mal za to, že podmienky podľa § 21 ods. 2, vety prvej, zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách v danom prípade neboli splnené. Výlučným vlastníkom nehnuteľností, ktoré boli predmetom dražby, bol v čase konania dražby Dušan Dolník ako žalovaný 3/. Žalobca preto podľa odvolacieho súdu výkonom dražby vo výlučnom vlastníctve Dušana Dolníka nemohol byť dotknutý na svojich právach, keďže žalobca nebol veriteľom žalovaného 3/ a nebol ani vlastníkom predmetu dražby. Spoločnosť PRIATELSTVO, a.s. ako dlžník žalobcu nebola v čase konania dražby vlastníkom nehnuteľností. Navyše exekúcia vykonávaná predajom nehnuteľností vedená v prospech žalobcu voči PRIATELSTVO, a.s. bola rozhodnutím Okresného súdu Bratislava V, z 20.01.2015, č. k. 37Er 4828/2011-352, právoplatne zastavená a to z dôvodu neúspešnej dražby, pričom súd upriamil pozornosť na skutočnosť, že nebolo preukázané, že nehnuteľnosti sú vo vlastníctve povinného, t. j. vo vlastníctve spoločnosti PRIATELSTVO, a.s.

10. Odvolací súd uzavrel, že predmetom konania o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby nemôže byť posúdenie existencie pohľadávky a jej zabezpečenia. Predmetom tohto konania v zmysle zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách môže byť len platnosť záložnej zmluvy alebo porušenie ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách, a to len za predpokladu, že osoba, ktorá sa domáha vyslovenia neplatnosti dobrovoľnej dražby, bola jednou z dvoch vyššie uvedených skutočností dotknutá na svojich právach.

11. Napriek vyššie uvedenému, odvolací súd zastáva právny názor, že ak nedošlo k uspokojeniu zabezpečenej pohľadávky zo zálohu do 01.01.2003, s účinnosťou od 01.01.2003 bol možný aj spôsob realizácie záložného práva zo záložných zmlúv aj prostriedkami zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách, pretože aj v čase pred 01.01.2003 muselo byť záložnému veriteľovi zrejmé, že obsahom záložného práva je právo záložného veriteľa uspokojiť sa z predmetu zálohu.

12. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil tým, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane,

aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa ust. § 420 ods. 1 písm. f/ C. s. p. v spojení s ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., podľa ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

13. Dovolateľ porušenie svojich procesných práv vidí v tom, že s jeho argumentáciou, že úverová zmluva č. 12/1/93 zo dňa 29.01.1993, v žiadnom zo svojich ustanovení neuvádza, že by nahrádzala úverovú zmluvu č. 15/92 a v akom rozsahu, a preto nemohla vyvolať následky uvedené v § 572 Občianskeho zákonníka, resp. § 516 ods. 3 Občianskeho zákonníka, sa ani jeden z konajúcich súdov nevysporiadal. K tejto námietke dovolateľ uviedol, že ustanovenie písm. g) bodu 6 článku V „Osobitné ustanovenia“ Úverovej zmluvy č. 12/1/93 zo dňa 29.01.1993, nie je spôsobilé vyvolať účinky privatívnej novácie záväzku tak, ako je upravené v § 516 ods. 1 Občianskeho zákonníka, resp. účinky kumulatívnej novácie tak, ako sú upravené v § 570 Občianskeho zákonníka. Dovolateľ preto zdôraznil, že záložné právo zriadené na základe Záložnej zmluvy č. 184 uzatvorenej dňa 06.10.1992, nikdy nezabezpečovalo pohľadávky vzniknuté z úveru poskytnutého na základe Úverovej zmluvy č. 12/1/93 zo dňa 29.01.1993, a preto žalovaný 4/, nemohol podľa § 7 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách navrhnúť konanie dobrovoľnej dražby, pretože nebol záložným veriteľom.

14. Ďalej dovolateľ sa nestotožnil so záverom konajúcich súdov, že by identifikácia predmetu zálohu uskutočnená bez akejkoľvek zmienky v predmetnej záložnej zmluve, mohla by učinená iba odkazom na znalecký posudok. V prípade, ak niečo nie je uvedené v zmluve (dvojstrannom právnom úkone), možno vyvodiť záver, že nie je možné identifikovať vec tvoriacu predmet právneho úkonu, lebo nastala situácia, ktorá vytvorila stav, že žiadna vec nenaplnia opisné kritériá. Výklad predmetnej záložnej zmluvy podľa dovolateľa dospel k záveru, že aj keď niečo nie je uvedené v záložnej zmluve ako predmet záložného práva, je možné tento chýbajúci obsah doplniť akýmkoľvek výkladom smerujúcim k zamýšľanému záveru. Dovolateľ preto poukázal na skutočnosť, že v posudzovanom právnom spore nie sú stavby nachádzajúce sa na dotknutých pozemkoch uvedené v zmluve o zriadení záložného práva, a tieto ani neboli v čase vzniku záložného práva zapísané na liste vlastníctva. Na základe uvedeného je právne nemožné výkladom urobiť prejav vôle doplniť a nové skutočnosti, ktoré nezodpovedajú stavu v čase vykonania právneho úkonu.

15. V súvislosti so záverom konajúcich súdov o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu na podanie žaloby, dovolateľ poukázal na akcesorický charakter záložného práva. Na to, aby vzniklo záložné právo, musí existovať aj záložným právom zabezpečená pohľadávka, a to aj v prípade platne uzavretej záložnej zmluvy, príp. registrácie záložného práva v príslušnom registri. Keďže pohľadávka zabezpečovaná záložným právom uplatneným žalovaným neexistovala, podľa dovolateľa neexistovalo záložné právo, a v tom čase záložný veriteľ nebol oprávnený navrhnúť konanie dobrovoľnej dražby. Z uvedeného podľa dovolateľa vyplýva, že vydražené nehnuteľnosti netvorili predmet záložného práva a zároveň navrhovateľ dobrovoľnej dražby, Largo Consulting Anstalt, porušil § 7 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách, pretože nebol oprávnený navrhnúť vykonanie dobrovoľnej dražby. Týmto mal byť dovolateľ dotknutý na svojich právach spočívajúcich v možnosti uspokojiť svoju pohľadávku z výťažku z núteného predaja stavieb zapísaných na LV č. 1151, vedenom Okresným úradom Bratislava, katastrálnym odborom, nachádzajúcich sa katastrálnom území Nové Mesto, obec Bratislava mestská časť Nové Mesto, Okres Bratislava III. Totiž na základe zápisu nehnuteľností do podstaty pôvodného vlastníka spoločnosti PRIATELSTVO, a.s., je podľa dovolateľa predpoklad jeho uspokojenia vo vyhlásenom konkurze vedenom Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 8K/22/2015.

16. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ďalej podľa dovolateľa záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Otázka je formulovaná v nasledovnom znení: „Je možné domáhať sa uspokojenia zo zálohu na dobrovoľnej dražbe, ak nároky zo záložného práva vznikli pred 1. januárom 2003, a podľa právnej úpravy v čase vzniku záložného práva, t. j. ku dňu 24.11.1992, tieto nepripúšťali možnosť domáhať sa uspokojenia zo zálohu na dobrovoľnej dražbe?“ K tejto právnej otázke dovolateľ uviedol, že obsah žalovaného nároku vznikol pred 01.01.2003. Je preto v súlade s princípom právnej istoty, aby sa spôsob uspokojenia zo zálohu záložného veriteľa počas celého trvania práva záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu riadil právnymi predpismi účinnými v čase vzniku záložného práva. Dovolateľ dodal, že tým, že sa konajúce súdy nezaoberali závermi vyplývajúcimi z Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 250/2011-30 o nemožnosti konania dražby, došlo k tak závažnému pochybeniu, ktoré zakladá nielen prípustnosť

dovolania, ale aj návrhu na začatie disciplinárneho konania. Dovolateľ zdôraznil, že podľa právnych predpisov účinných do 31.12.2002 sa posudzuje nielen platnosť vzniku záložného práva, ale aj nároky, ktoré zo záložného práva zriadeného pred 1. januárom 2003. Súčasne dovolateľ uviedol, že výkladom § 879e ods. 1 Občianskeho zákonníka nemožno dospieť k záveru, podľa ktorého by sa oprávnenie záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia zo zálohu postupom podľa právnej úpravy účinnej do 31.12.2002 dalo stotožniť s domáhaním sa uspokojenia zo zálohu na dobrovoľnej dražbe podľa dnes účinnej právnej úpravy.

17. Na základe všetkých vyššie uvedených tvrdení žalobca dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava III na ďalšie konanie.

18. Žalovaný 4/ vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že považuje napadnuté rozhodnutie za vecne správne, preto navrhuje dovolaciemu súdu, aby podané dovolanie zamietol a priznal mu náhradu trov právneho zastúpenia. Žalovaný 4/ má za to, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby, nakoľko zriadenie exekučného záložného práva k nehnuteľnosti nie je možné používať mimo exekučného konania. Navrhovateľom dražby bol žalovaný 4/ ako záložný veriteľ v prvom poradí a ako prednostný veriteľ má silnejšie postavenie pri uspokojovaní svojich pohľadávok zo zálohu, ktoré právo nemôže byť obmedzované ani exekučnými záložnými právami. Žalovaný 4/ dodal, že exekúcia predajom nehnuteľností bola v čase dražby zastavená uznesením Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 37Er/4828/2011-52, právoplatným dňa 04.02.2015. Žalovaný 4/ poukázal aj na skutočnosť, že žalovaný 3/ nie je a nikdy nebol dlžníkom žalobcu. Týmto, podľa žalovaného 4/ nemohol byť žalobca vykonaním dražby dotknutý na svojich právach.

19. Žalovaný 4/ považuje napadnuté rozhodnutie za riadne odôvodnené, z ktorého dôvodu má za to, že postupom odvolacieho súdu nedošlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces podľa § 420 ods. 1 písm. f/ C. s. p.

20. Žalovaní 1/, 2/, 3/ a 5/ sa k podanému dovolaniu nevyjadrili.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený v súlade s ust. § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.)

22. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

23. Podľa ustanovenia § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

24. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

26. Podľa § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

27. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

28. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C. s. p. alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p. a § 432 ods. 1 C. s. p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

29. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. a § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.

30. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 C. s. p., pretože napadnutý rozsudok spĺňa podmienku rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci samej.

31. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu videl dovolateľ v tom, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Týmto podľa dovolateľa napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu trpí vadou v zmysle ust. § 420 písm. f/ C. s. p. Nereflektovanie na zásadné tvrdenia žalobcu uvedených v odvolaní, predstavuje podľa dovolateľa vážne porušenie jeho práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

32. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

33. Dovolateľ preto namietol, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený, čím malo dôjsť k nesprávnemu postupu súdov v procese skúmania existencie, rozsahu záložného práva a aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

34. Dovolací súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov

(sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

35. Právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (sp. zn. II. ÚS 383/06).

36. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

37. Funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

38. Zároveň dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu SR II. ÚS 78/95 zo dňa 16. marca 2005 z ktorého vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré preskúmava v odvolacom konaní.

39. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí zdôraznil, že posúdenie aktívnej legitimácie žalobcu je viazané na posúdenie splnenia podmienok uvedených v § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách. Súd prvej inštancie nezistil porušenie ustanovení zákona, ktoré by v príčinnej súvislosti mali za následok ujmu žalobcu na svojich právach a zároveň z vykonaného dokazovania posúdil namietanú neplatnosť záložnej zmluvy ako nedôvodnú a nepreukázanú a preto dospel k jednoznačnému záveru, že žalobca nie je v danom spore osobou oprávnenou domáhať sa neplatnosti dražby a preto žalobu zamietol. Vzhľadom na zamietnutie žaloby sa súd prvej inštancie nezaoberal namietanou právnou nemožnosťou konania dražby s poukazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II ÚS 250/2011-30.

40. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí zdôraznil, že predmetom konania o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby nemôže byť posúdenie existencie pohľadávky a jej zabezpečenia. Predmetom tohto konania v zmysle zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách môže byť len platnosť záložnej zmluvy alebo porušenie ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách, a to len za predpokladu, že osoba, ktorá sa domáha vyslovenia neplatnosti dobrovoľnej dražby, bola dotknutá na svojich právach.

41. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nie sú nedostatočné, arbitrárne a nepreskúmateľné, pretože ako celok spĺňajú parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejmé podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Konštatoval správnosť dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k posúdeniu skutkových a právnych záverov.

42. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie, preto rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne. Dovolací súd dodáva, že takýto postup umožňovalo odvolaciemu súdu ustanovenie § 387 ods. 2 C. s. p., podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len skonštatovaním správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

43. Podľa názoru dovolacieho súdu procesný postup odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku, žalovaný mal možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie a proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podať odvolanie, čo aj urobil. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti, arbitrárnosti alebo zmätočnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

44. Pre úplnosť dovolací súd poukazuje aj na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. 2/2016 z 3. decembra 2015, z ktorého vyplýva, že nepreskúmateľnosť

rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., pričom len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje ani zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa vyššie citovaného ustanovenia. Jedná sa o taký výnimočný prípad, kedy ide o také nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré neobsahuje ani len zásadné vysvetlenie dôvodov, podstatných pre rozhodnutie súdu, čo vykazuje znaky až vady „najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém alebo vady zásadnej, hrubej a podstatnej“, prípadne ak sa zrušením napadnutého rozhodnutia má dosiahnuť náprava „justičného omylu“. O takýto prípad však v preskúmvanej veci nejde, pretože tak, ako je už vyššie konštatované, skutkové a právne závery obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré spolu s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie tvoria jeden celok) nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR. Za porušenie základného práva zaručeného v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv žalobcu. Vyššie citované zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je aktuálne aj po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový Civilný sporový poriadok, pretože zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, obsiahnuté v novom Civilnom sporovom poriadku, sa nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska.

45. Dovolací súd preto konštatuje, že vyššie uvedeným procesným postupom odvolacieho súdu nedošlo k tomu, že by súd znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

46. Dovolateľ v dovolaní uplatnil aj dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., t. j. nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená.

47. Súčasná judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., neoznačí právnu otázku, ktorá ešte rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; rozdielneho rozhodovania dovolacieho súdu; ako aj absencie vymedzenia právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa). V opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný, bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C. s. p., ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p.

48. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016, dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti, doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

49. Dovolateľ právnu otázku, od ktorej vyriešenie záviselo rozhodnutie súdov formuloval tak, či sa je možné domáhať uspokojenia zo zálohu na dobrovoľnej dražbe, ak nároky zo záložného práva vznikli pred 1. januárom 2003, a podľa právnej úpravy v čase vzniku záložného práva, t. j. ku dňu 24.11.1992, tieto nepripúšťali možnosť domáhať sa uspokojenia zo zálohu na dobrovoľnej dražbe.

50. Konajúce sudy nižších inštancií prioritne zhodne uzavreli, že žalobca nie je v danom spore osobou

oprávnenou domáhať sa neplatnosti dražby. Vzhľadom na zamietnutie žaloby sa súdy nezaoberali namietanou právnou nemožnosťou konania dražby s poukazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II ÚS 250/2011-30. Odvolací súd zdôraznil, že žalobca výkonom dražby vo výlučnom vlastníctve Dušana Dolníka nemohol byť dotknutý na svojich právach, keďže nebol veriteľom žalovaného 3/ a nebol ani vlastníkom predmetu dražby (hoci nad rámec preskúmvacej činnosti konštatoval možnosť spôsobu realizácie záložného práva zo záložných zmlúv prostriedkami zo zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách).

51. Z vyššie uvedeného je možné konštatovať, že kľúčovou a podstatnou právnou otázkou bola v prvom rade tá, či žalobca je v danom spore osobou oprávnenou domáhať sa neplatnosti dražby, resp. či je aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby v tomto spore. Až po vyriešení tejto právne významnej otázky, by bolo možné pristúpiť okrem iného aj ku skúmaniu dovolateľom nastolenej právnej otázky, t. j. či sa je možné domáhať uspokojenia zo zálohu na dobrovoľnej dražbe, ak nároky zo záložného práva vznikli pred 1. januárom 2003, ak tieto nepripúšťali možnosť domáhať sa uspokojenia zo zálohu na dobrovoľnej dražbe.

52. Preto pokiaľ ide o dovolateľom nastolenú právnú otázku je potrebné uzavrieť, že nebol splnený základný predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z § 421 ods. 1 C. s. p., a to nastolenie právnej otázky, ktorá bola pre rozhodnutie sporu kľúčová.

53. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu podľa § 420 písm. f/ C. s. p. a § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. c/ C. s. p., odmietol.

54. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného 4/, ktorý si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania, rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.). O trovách dovolacieho konania žalovaného 1/, 2/, 3/ a 5/ rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p.

55. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.